

A BOLDOG FOTÓRIPORTER

Ács Irén maga a mosolygós konokság. Jöhet váratlan fordulat, érheti pillanatnyi kudarc, mosolyogva tudomásul veszi, és töretlenül megy tovább célja felé. Talán ezt a mosolyt látva mondta Anna Argit festőművész Ács Irénnek, hogy te *boldogságra születél*. Ennél pontosabban aligha lehet megfogalmazni azt, ami Ács Irén fényképeit jellemzi. Valóban: fényképei arról árulkodnak, hogy számára a lét boldogság, minden velejáró sanyarúság ellenére. Kerüljön bármilyen helyzetbe, mindig kikényszeríti, ha többet nem is, legalább a boldogság csíráját.

Ha visszatekintünk sorsának a fordulataira, azt mondhatjuk, hogy története tulajdonképpen nagyon egyszerű: veleszületett kíváncsisága meghatározta az életét.

A szécsényi kislány valamikor gyermekkorában rácsodálkozott erre a bámulatos világra, ahol tömérdek sok az érdekes ember, akikkel mindig történik valami különös, ami őt fölöttébb érdekelte, és el nem mulasztotta volna megismerni. Azóta is így tesz. Csak a csodálkozás minősége változott. Igényesebb lett. Válogatósabb. A tekintet azonban ugyanaz (Tóth Árpád szavaival): kerek szemmel, gyerekszemmel ámul, mint valaha.

Azt kell mondani, törvényszerű, hogy fotóriporter lett, és az sem meglepő, hogy rajong a hivatásáért. „Mindig azt mondtam – nyilatkozta nem oly régen Szarka Klárának –, hogy ha százszor születnék, akkor is riporter lennék, mert enyém az egész világ, vagy legalábbis az ország. Ami, vagy aki érdekelt, azt megnézhettem, megismerhetem, emellett már csak bagatell dolog, hogy fényképezni is kellett. Hogyan adódhat egy civil életében, hogy valaki korának a politikusait, művészeit testközelből láthassa, hogy az emberek, a szántóvetőtől az egyetemi tanárig, beengedjék a lakásukba? Ha száz élete lenne, akkor sem jutni neki annyi élmény, mint nekem”.

A fotóriporter mindig légyottra siet, mert hajtja hivatása kecsegtető parancsa: találkozzon a valósággal. Legyen az események tanúja, lássa meg a lényeges pillanatot, és teljesítve hivatását, adjon öröklétet a megélt pillanatnak.

Művei bizonyítják: Ács Irén ismerte és betartotta a riporterri törvényt. hivatástudata a hétköznapiokban nem fakult meg; mindig az első légyott izgalmaival vett részt az eseményekben, ámuló szemmel figyelte a történéseket, átérezte a pillanat fontosságát, de nem ragadt meg a felszín kínálta látványos izgalmaival, hanem a halkabbat, a sokatmondóbbat, a több jelentésűt kereste

Számára rendkívüli fontos és izgalmas a külvárosi asszony felhőtlen kacagása, az ikonok alatt, gyertyák fényénél, üres üvegek társaságában darvadozó festő, a tanyasi iskola diákja, az ebédelő kalauznők, a harangot kongató asszony, a buharai kovácsmester, két egymáshoz bújó, egymást vállaló ember.

Első pillanatra föltűnik: Ács Irén akkor mond legtöbbet fényképeivel, ha a világ dolgait, a viszonylatokat egy vagy egynéhány emberre szűkítheti. Amikor két ember egymáshoz, illetve egy embernek a világhoz fűződő kapcsolatát mutatja be. Ebben a szűkített, az egészről kihalított saját világában virágzik ki emberszeretete és csendes humora is.

Ács Irén fényképei könnyen megtalálják az utat a nézőkhöz. Bőségesen nyújt kapaszkodót, aminek segítségével az élmény részeseivé válhat a néző. Elsősorban azzal éri ezt el, hogy nem bonyolódik kusza, zavaros helyzetekbe. Mindig sallangmentesen, tiszta eszközökkel dolgozik. Valamit meglát, ami fölkelte érdeklődését, és megörökíti.

Ez azonban csak a kívülálló számára egyszerű feladat. Hiszen nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a fotóriporter állandóan harcban áll az idővel, mindig rögtönözni kényszerül. Naponta kerül új meg új helyzetekbe, események középpontjába, és ilyenkor az adott, soha meg nem ismétlődő pillanatban kell döntenie arról, hogy a szeme előtt sorjázó látványozónak melyik szeletét tünteti ki figyelmével, mit választ, mit tart megörökítésre méltónak. Így születnek meg Thomas Mann szép kifejezésével szólva, a *tűnve megálló pillanatok*, amik a fotográfia örök csodáit jelentik.

Végezetül álljon itt az a két szó, amivel Szarka Klára találóan jellemezte Ács Irént: *Napfényes nő*.

(Bevezető Ács Irén Légyott címmel 2003-ban megjelent albumához.)